Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego“

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 23 sierpnia 1932 r. 64.

T r e ś ć n u m e r u:

--:o§o:--

ŁOTWA. Kronika: 1. P o l i t y k a o ś w i a t o w a m i n i s t r a K e n i n s z a w u j ę c i u "B r i h v a Z e m e". "Brihva Zeme"/184/: Polityka ministra Oświaty Keninsza nie sięga dalej wyborów sejmowych. Świadczy o tm ostatni jego okólnik o kształceniu dzieci żydowskich. Celem okólnika tego jest wpojenie w młode pokolenie żydowskie znajomości języka urzędowego. Metoda taka może się podobać wyborcom p. Keninsza. Jednak skutki takiej adoptacji mniejszości żydowskiej na Łotwie mogą się okazać dla łotewskiej kultury narodowej niepożądane. Nie należy dążyć przeto do uczynienia z Żydów patrjotów łotewskich. Żydzi mogą być bowiem lojalnymi obywatelami Łotwy, pozostając przy swym żargonie, języku hebrajskim, rosyjskiem czy niemieckim. W interesie inteligencji łotewskiej leży, by artyści i dziennikarze żydowscy w dalszym ciągu pracowali na polu niemiecko-rosyjskiem, a nie w maleńkiej dziedzinie kultury łotewskiej. Konkurencja byłaby zbyt silna. Żydzi zajmują w gospodarczem życiu Łotwy silne pozycje. Natomiast wolne są jeszcze od Żydów warstwy urzędnicze i sfery pracowników kulturalnych. Okólnik ministra Keninsza zmierza do tego, by długo tak nie było. Na takie eksperymenty mogą sobie pozwolić tylko wielkie narody.

Uwaga: Charakterystyczną jest rzeczą, że ministra Oświaty zaatakowało pismo prorządowe.

2. "P e h d e j a B r i h d i" a o t w a r c i e k o m u n i k a c j i p o w i e t r z n e j n a l i n j i W a r s z a w a - W i l n o - R y g a - T a l l i n. "Pehdeja Brihdi" Nr. 185: Geograficzne nazwy Warszawy-Wilna-Rygi, Tallina można zawsze bardzo bardzo łatwo przekształcić na terminy polityczne. Dlaczego do linji komunikacji powietrznej przyłączono Wilno, które leży w najdalszym zakątku Państwa Polskiego i które w razie wojny może być w pierwszym rzędzie okupowane przez wroga? Chodzi o to, że Wilno jest pojęciem politycznem nietylko dla dorzecza Niemna lecz i Wilji. Wilno symbolizuje gorliwy imperjalizm polski. Wilno oznacza nadzieje Polski Mocarstwowej, ekspansję państwa i rozwój jego wpływów politycznych. Wilno jest bezpośrednim pośrednikiem dla Warszawy. Otwarcie wzmiankowanej linji powietrznej jesienią świadczy, że linja ta ma większe znaczenie polityczne aniżeli ekonomiczne. Długa na 3 tys.km. linja przechodzi przez 6 państw z wyłączeniem Litwy. O politycznem znaczeniu nowej linji możnaby zresztą wnioskować z mowy wygłoszonej przez posła polskiego w Rydze Arciszewskiego przy otwarciu tej linji. Poseł Arciszewski zwrócił mianowicie uwagę słuchaczy na testament polityczny ś.p. pamięci Mejerovicsa, b. ministra Spraw Zagr. Łotwy, który był stanowczym zwolennikiem orjentacji polskiej i dążył do zbliżenia narodów.

Łotewscy mężowie stanu winniby się zastanowić poważnie, czy niema możliwości pogodzenia Polski z Litwą, a jeżeli nie, to po czyjej stronie stanąć: Polski czy Litwy.

3. H i t l e r o w c y w u j ę c i u "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" /179/: Ze względu na wciąż wzrastającą agresywność hitlerowców i wpływy ich w wewnętrznej i zagranicznej polityce Niemiec dla Łotwy jest bardzo ważną rzeczą poznanie tych obywateli łotewskich, którzy ideowo są związani z ruchem hitlerowców. Jak wiadomo, wszyscy emigranci niemieccy z Nadbałtyku skupili się przy Hitlerze, przy pomocy którego spodziewają się restaurować w mniejszym lub większym stopniu swe "historyczne prawa" nad Bałtykiem. Niemcy bałtyccy mają dziś w Rzeszy Niemieckiej wielkie wpływy. Mimo, iż w Łotwie hitleryzm jest nielegalny, tem niemniej jest on tu bardzo popularny, szczególnie wśród młodzieży.

4. U r z ą d i n s p e k t o r a c e n. "Brihva Zeme" /185/: Przy M-stwie Finansów utworzona została instytucja inspektora cen, którego zadaniem będzie śledzenie za cenami i dozór nad tem, by niesumienni kupcy nie podwyższali nielegalnie cen.

ESTONJA. Kronika: 1. U k ł a d h a n d l o w y z R o s j ą. "Rev. Ztg."/186/: Układ handlowy z Rosją zostanie zawarty we wrześniu r.b.

2. Z a m ó w i e n i e p a p i e r u p r z e z P o l s k ę. "Rev.Ztg."/186/: Polska zamówiła w Estonji 1510 tonn papieru. Zamówienie to wykonają fabryki "Koil" /1.100 tonn/ i "Johanson" /410 t./

3. P o c i ą g n i ę c i e d o o d p o w i e d z i a l n o ś c i p r z y w ó d c y n a r o d o w y c h s o c j a l i s t ó w. "Rev.Ztg."/186/: Przywódca szwedzkich narodowych socjalistów weterynarz Huragard został pociągnięty do odpowiedzialności za obrazę parlamentu estońskiego.

4. D o k o ł a e s t o ń s k o - s o w i e c k i e g o p a k t u o n i e a g r e s j i. "Päewaleht" /224/: 18 sierpnia odbyła się wymiana listów ratyfikacyjnych estońsko-sowieckiego paktu o nieagresji.

5. S t a n B a n k u E s t o ń s k i e g o 7.VIII i 31.VII. "Rev." Ztg."/185/: Sytuacja Banku Estońskiego w okresie 7.VII-31.VII przedstawiała się następująco:

	7.VIII	milj.kor.		31.VII.	milj.kor.	
złoto	11,47	"	"	11,47	"	"
dewizy	7,30	"	"	8,03	"	"
pożyczki	21,39	"	"	22,69	"	"
banknoty	30.59	"	"	31,69	"	"
wkłady	12,46	"	"	13,20	"	"
pokrycie /%/	43,59%			43,45%		

6. S t a n e k s p o r t u b e k o n ó w z E s t o n j i. "Päewaleht" /223/: Stan eksportu bekonów znacznie się poprawił. W lipcu wywieziono do Anglji 910.751 cent. bekonów.

7. W y n i k i g ł o s o w a n i a w s p r a w i e z m i a n y u s t r o j u. "Rev.Ztg."/185/: Z ogólnej liczby 767.667 głosów w sprawie zmiany konstytucji 321.029 głosów padło za zmianą, zaś 331.373 przeciwko zmianie. W związku z tem projekt zmiany wydany przez parlament został uchylony.

8. P r z y b y c i e p o s ł a a n g i e l s k i e g o d o T a l l i n a. "Päewaleht" /222/: Poseł angielski na państwa nadbałtyckie Knatchbull Hughessen, którego stałym miejscem pobytu jest Ryga, przybędzie do Tallina w sprawie układu o obustronnem wydawaniu przestępców.

9. P o d a t e k o b r o t o w y w u j ę c i u p r a s y e s t o ń s k i e j. "Rev.Ztg."/184/: Zwiększenie ciężaru podatkowego tamuje rozwój życia gospodarczego. W ciągu ostatnich 10 lat niektóre dziedziny przemysłu zupełnie zamarły. Obecnie nałożenie nowego podatku może tylko przyśpieszyć katastrofę.